

Abstract

Objective: The COVID-19 pandemic has affected the whole world starting in 2020. The aim of this study is to determine the differences between the perceptions of Izmir Katip Celebi University Faculty of Medicine students regarding the COVID-19 virus according to the terms and sociodemographic characteristics.

Materials and Methods: The data of the study were collected from Izmir Katip Celebi University Faculty of Medicine students through an online questionnaire in the fall semester of the 2020-2021 academic year. Personal Information Form containing questions about sociodemographic characteristics and COVID-19 Perception Scale were applied to the participants.

Results: 126 students, 51 (40.5%) female and 75 (59.5%) male, participated in the study. It was observed that the students of Izmir Katip Celebi University Faculty of Medicine who participated in the study had a high risk perception. It was concluded that the risk perceptions of the participants were affected by the place they lived. The dangerousness score of the students living in the dormitory is higher than the score of the students living in a detached house; and lower than those living in an apartment ($p=0.047$).

Conclusion: It is seen that the students of Izmir Katip Celebi University Faculty of Medicine have a high level of consciousness and risk perception due to the education they receive. It has been observed that students' high risk perceptions are also affected by the places they live.

Keywords: COVID-19, risk perception, attitude, contagious disease, Faculty of Medicine.

Özet

Amaç: COVID-19 pandemisi 2020 yılında başlayarak tüm dünyayı etkisi altına almıştır. Bu çalışmanın amacı İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin dönemlere ve sosyodemografik özelliklerine göre COVID-19 virüsüne olan algıları arasındaki farklılıkları belirlemektir.

Gereç ve Yöntemler: Araştırmanın verileri İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinden, 2020-2021 Eğitim-Öğretim yılı güz döneminde çevrim içi anket yoluyla toplanmıştır. Katılımcılara sosyodemografik özelliklerine ait soruları içeren Kişisel Bilgi Formu ve COVID-19 Algısı Ölçeği uygulanmıştır.

Bulgular: 51 (%40,5)'i kadın 75 (%59,5)'i erkek olmak üzere 126 öğrenci çalışmaya katılmıştır. Çalışmaya katılan İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin yüksek risk algısına sahip oldukları görülmüştür. Katılımcıların risk algılarının yaşadıkları yerden etkilendiği sonucuna ulaşılmıştır. Yurtta yaşayan öğrencilerin tehlikelilik puanının müstakil evde yaşayanların puanından yüksek; apartman dairesinde yaşayanlardan düşük olduğu görülmüştür ($p=0,047$).

Sonuç: İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin aldıkları eğitim dolaşısıyla yüksek bilinç düzeyine ve risk algısına sahip oldukları görülmektedir. Öğrencilerin yüksek risk algılarının yaşadıkları yerlerden de etkilendiği görülmüştür.

Anahtar kelimeler: COVID-19, risk algısı, tutum, bulaşıcı hastalık, Tıp Fakültesi.

Bu çalışma 26-27 Mayıs 2022 İzmir, Türkiye'de gerçekleştirilen 2. Ulusal Tıp Öğrencileri Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

DOI: 10.52818/cjmr.v3i1.124**Received/Geliş : 20.10.2022****Accepted/Kabul: 08.12.2023****Publication date: 30.04.2023****Ahmet Faruk DAZ**

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi,
Tıp Fakültesi, İzmir.
dazahmet5@gmail.com
[https:// 0000-0003-4196-460X](https://0000-0003-4196-460X)

Mustafa Berkay MUHTAR

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi,
Tıp Fakültesi, İzmir.
mustafaberkeymuhtar@gmail.com
<https://0000-0002-3674-9609>

Samet YILMAZ

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi,
Tıp Fakültesi, İzmir.
samet.ylmz3945@gmail.com
<https://0000-0002-6757-6560>

Elif KAYMAZ

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi,
Tıp Fakültesi,
Biyostatistik Anabilim Dalı İzmir.
kaymaz.elif@yahoo.com
<https://0000-0003-2631-3067>

**Mustafa Agah TEKİNDAL
(Corresponding Author)**

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi,
Tıp Fakültesi,
Biyostatistik Anabilim Dalı İzmir
mustafaagah.tekindal@ikcu.edu.tr
<https://orcid.org/0000-0002-4060-7048>

GİRİŞ

COVID-19, ilk olarak Çin' in Vuhan eyaleti' nde Aralık-Ocak ayları arasında ateş, nefes darlığı, öksürük vb. solunum yolu hastalıkları belirtileri gösteren bir grup hastada yapılan araştırmalar sonucunda 13 Ocak 2020' de tanımlanan bir virüsdür (1). Koronavirüsler, hayvanlarda ve insanlarda hastalık oluşmasına yol açabilecek büyük bir virüs ailesidir. İnsanlarda, birkaç koronavirüsün soğuk algınlığından MERS ve SARS gibi daha şiddetli hastalıklara kadar solunum yolu enfeksiyonlarına neden olduğu bilinmektedir. COVID-19 hastalığına SAR-CoV-2 virüsü neden olmaktadır (1). Küresel olarak etkinliğini devam ettirmekte olan pandemi sürecinin insanlar üzerinde fiziksel ve ruhsal etkilere neden olduğu bilinmektedir. Mevcut durumda birçok ülkede sokağa çıkma kısıtlamaları uygulanmış ve bazı ülkelerin bazı bölgelerinde okullar tatil edilmiştir. Ülkemizde ise online öğretim sistemine geçilmiş, sosyal mesafe kurulları ve sokağa çıkma kısıtlamaları uygulanmıştır. İnsandan insana bulaşarak, temas yoluyla ve hapşırma gibi hava yolu ile yayıldığı doğrulanmıştır (1,2). Bünyesinde virüs barındıran insanların konuşma, öksürme vb. durumlarda ağızlarından çıkan damlacıkların içinde bulunan partiküllerin bir başkası tarafından solunması durumunda hastalığın yayıldığı bildirilmiştir. Partiküllerin boyutu 5 mikrometreyi bulabilmektedir. Çıplak gözle fark edilmeyen damlacıklar sık kullanılan ortamların yüzeylerinde bulunabilmektedir (2). Virüsün aktiflik süresi bulunduğu yüzeye göre değişkenlik gösterebilmekle beraber 80 saati bulabilir. Dünya çapında virüse yakalanan 517,097,886 insandan 6,250,664 insan hayatını kaybetmiştir. Bu durum Türkiye' de 15,041,899 vaka bulunurken 180,890 insanın ölümüyle sonuçlanmıştır (3).

Bu çalışmanın amacı, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi (İKÇÜ) Tıp Fakültesi öğrencilerinin dönemlere ve çeşitli sosyodemografik özelliklerine göre COVID-19 virüsüne olan algıları arasındaki farklılıkları belirlemektir.

GEREÇ VE YÖNTEM

Evren ve örneklem

İKÇÜ Tıp Fakültesi öğrencilerinin dönemlere ve çeşitli sosyodemografik özelliklerine göre COVID-19 virüsüne olan algıları arasındaki farklılıkları belirlemeyi amaçlayan bu araştırmanın evrenini İKÇÜ Tıp Fakültesi öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmaya dair; COVID-19 ile ilgili araştırmalar kapsamında T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nden 2021-05-07T14_46_22No' lu başvuruya 16.05.2021

tarhinde bilimsel araştırma onayı ile İKÇÜ' den 06.05.2021 tarih ve 2021-SAE-0090 sayılı etik kurul onayı alınmıştır. Katılımcılara internet tabanlı veri toplama tekniği ile ulaşılmış olup katılımcılar bilgilendirilmiş onam formu ile araştırma hakkında bilgilendirilmiştir. Araştırmanın hipotezleri "COVID-19 salgınında öğrencilerin dönemleri ve sosyodemografik özellikleri salgına yönelik algıya etki etmektedir." ve "COVID-19 salgınında öğrencilerin dönemleri ve sosyodemografik özellikleri arasındaki farklılıklar salgına yönelik algıda farklılıklara neden olmaktadır." şeklinde belirlenmiştir.

Veri toplama araçları

Katılımcılardan Kişisel Bilgi Formunu ve COVID-19 Algısı Ölçeğini yanıtlamaları istenmiştir.

Kişisel Bilgi Formu

Katılımcıların sosyodemografik özelliklerini belirlemek ve değerlendirmek amacıyla oluşturulan formda yaş, cinsiyet, okuduğu dönem, yaşadığı yer, yaşadığı ortam, kendisinin COVID-19' a yakalanıp yakalanmadığı, herhangi bir yakınının COVID-19' a yakalanıp yakalanmadığı, alkol alımı, sigara kullanımı, KOAH, bronşial astım, obezite ve hipertansiyonu olup olmadığını araştıran sorular yer almaktadır.

COVID-19 Algısı Ölçeği

COVID-19' a yönelik algının değerlendirilmesi için Geniş ve arkadaşlarının (2020) geliştirdiği COVID-19 Algısı Ölçeği kullanılmıştır (4). Ölçek "1- Kesinlikle Katılmıyorum" ile "5-Kesinlikle Katılıyorum" seçeneklerini içeren likert tipi bir ölçektir ve toplamda 7 maddeden oluşmaktadır. COVID-19 Algısı Ölçeğinden alınan yüksek puanlar o alandaki algının yüksek olduğu anlamına gelmektedir.

Verilerin analizi

Veriler IBM SPSS Statistics v.25 paket programında değerlendirilmiştir. Sürekli değişkenlerin normal dağılıma uygunluğu Shapiro-Wilk testi ile test edilmiştir. Tanımlayıcı özellikler kategorik değişkenler için n, %, sürekli değişkenler için medyan (M) ve çeyrekler arası uzaklık (IQR) ile sunulmuştur. Normal dağılıma uygunluk göstermeyen sürekli değişkenler Mann-Whitney U testi ve Kruskal-Wallis testi ile karşılaştırılmıştır. İkili karşılaştırmalarda Dunn-Bonferroni testi kullanılmıştır. Sürekli değişkenler arasındaki ilişki Spearman sıra korelasyon katsayısı ile incelenmiştir. Uygulanan ölçeğin iç tutarlılık güvenilirliği Cronbach alpha katsayısı ile incelenmiştir. p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

BULGULAR

İKÇÜ Tıp Fakültesinde 2020-2021 Eğitim-Öğretim yılı güz döneminde eğitim gören 126 öğrenci çalışmaya katılmıştır. Katılan öğrencilerin yaşları 20 (2) olup, 126 öğrenciden 51 (% 40,5)' i kadın 75 (%59,5)' i erkektir. COVID-19 hastalığını geçiren kişi sayısı 19 (%15,1) iken, geçirmeyen sayısı 107 (%84,9) olarak tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan 126 öğrenciye ilişkin tanımlayıcı özellikler Tablo 1'de verilmiştir. Uygulanan COVID-19 Algısı Ölçeğine ait Cronbach alpha katsayısı 0,942 olarak elde edilmiştir. COVID-19 Algısı Ölçeğinin toplam puanı 29 (6)' dir. İKÇÜ Tıp Fakültesi öğrencilerinin yüksek risk algısına sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 2'de cinsiyet, COVID-19 geçirme durumu, yakınınızın COVID-19 geçirme durumu, yaşadığı yer, yaşadığı ortam, alkol kullanma durumu, sigara kullanma durumuna göre tehlikelilik puanı, bulaştırıcılık puanı ve total algı puanları verilmiştir. Yurttan yaşayanların tehlikelilik puanı müstakil evde yaşayanların puanından yüksekken; apartman dairesinde yaşayanlardan düşüktür ($p=0,047$). Apartman dairesinde yaşayanların tehlikelilik puanıyla müstakil evde yaşayanların puanı arasındaysa istatistiksel olarak anlamlı fark görülmemiştir. Tehlikelilik puanı ile bulaştırıcılık puanı ($r=0,489$, $p<0,001$) ve total algı puanı ($r=0,817$, $p<0,001$) arasında doğru yönlü anlamlı bir ilişki vardır. Katılımcıların yaşlarıyla ölçek puanları arasında ilişki bulunmamıştır (Tablo 3).

TARTIŞMA

COVID-19 hastalığı ilk olarak 2019 yılının aralık ayında, Çin' in Huwei eyaletine bağlı olan Wuhan kentinde ortaya çıkmış ve 11 Mart 2020' de Dünya Sağlık Örgütü tarafından pandemi olarak ilan edilmiştir. Pandemiler bireyleri ve toplumu büyük ölçüde etkileyen sosyal bir olgu olmakla birlikte tıbbi fenomenlerdir. COVID-19' un ortaya çıkmasının ardından aşı bulma, hastalığa etkin müdahale ve tedavi yöntemleri konusunda araştırmalarla birlikte sosyal bilimlere yönelik birçok araştırma da başlamıştır. COVID-19, özellikle başlangıçta olduğu gibi hızlı yayıldığından dolayı insanlara güvenlik eksikliği hissi yaşatmış, bu da insanların ruh sağlığını çeşitli şekillerde etkilemiştir. COVID-19 salgını sırasında insanların psikolojik uyumluluklarını test eden birçok araştırma da ortaya çıkmıştır (5).

İKÇÜ Tıp Fakültesi öğrencilerinin katıldığı anketin sonuçlarına göre; 126 kişiden 108'i, virüsün haberlerde veya sosyal medyada anlatıldığı kadar tehlikeli olduğuna inanmakta, kalan 18 kişi ise virüsün tehlike seviyesinin abartıldığını düşünmektedir. Ayrıca 126 katılımcının 100'ü medyanın virüsü abartmadığını, olduğu gibi gösterdiğini

düşünürken kalan 26 katılımcı ise medyada söylenenlerin abartılı olduğunu düşünmektedir. Medyada virüsle ilgili söylenenlerin abartılı olduğunu düşünen 26 katılımcının büyük çoğunluğunun, kişisel olarak hastalığı deneyimlememekle birlikte tanıdıkları içerisinde de hastalığa yakalananların bulunmadığını belirtmesi asimetrik bir etki oluşturmaktadır. Bu asimetrik etkinin kendilerinde veya çevrelerindeki duruma ve sosyal medyada gördükleri durumla karşılaştırmaları sonucu oluştuğu düşünülmektedir. Dünyada virüsün başlangıcından itibaren toplam 517.097.886 COVID-19 vakası bulunmaktadır. Hastalığa yakalanmış olan insanlardan 6.250.664 kişinin vefat ettiği bilgisi resmi olarak topluma sunulmaktadır (3). Bu verilere göre COVID-19 ortaya çıktığı andan 2022 yılına kadar her 18 kişiden birinin COVID-19 hastalığına yakalandığını, hastalığa yakalanan her 78 kişiden birinin vefat ettiği görülmektedir (7). Bu sonuçlara rağmen ankete katılan 126 kişiden 32'si virüsün ölümcül bir hastalığa neden olduğuna inanmamakta, verilerin kesinliğinden şüphe etmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin büyük bir kısmının COVID-19 pandemisine ilişkin risk algıları ve bu konuda yüksek bilgi düzeyine sahip oldukları görülebilmektedir. Bu sonuçlarda öğrencilerin kendilerini yüksek riskli grupta görmeleri ve virüs hakkında bilgi düzeylerinin yüksek olması, önlemlere gerekli hassasiyeti göstermelerini kolaylaştırdığı düşünülebilir. Bu çalışmaya benzer olarak; Çin'de yapılan bir araştırmada, bireylerin COVID-19 pandemisi sonrası risk algılarının yüksek olduğu ve bireylerin yaşamlarını olumsuz yönde etkilediği belirtilmiştir (8). Benzer bir şekilde Meksika'da yapılan bir araştırmada, influenza salgınının medya aracılığıyla kamuya aktarılmasının bireylerin risk algılarını yükselterek yaşam kalitelerinin düşmesine sebep olduğu bildirilmiştir (9). COVID-19, insandan insana bulaşma özelliği sayesinde hızlı yayılmıştır. Hastalığın bulaş yolunun damlacık olduğu düşünülmektedir (1,2,10). Ayrıca hasta bireylerin öksürme, hapşırma yoluyla çevreye saçtıkları damlacıklara insanların elle temas etmesi ve temas ettikleri yüzeyi ağız, göz, burun vb. yerlere temas ettirmesi ile bulaşmaktadır (10). Bunlar düzenli el yıkama ve maske takılması gibi basit önlemlerle çözülebilecek sorunlar olmasına rağmen bilinçsizlik, tedbirsizlik, bilgi yetersizliği ve hatta hastalığı küçümseme gibi faktörler sebebiyle dünyada gerek ölümler gerekse ekonomik problemler olmak üzere büyük etkiler doğurmuştur (11). Genel etkilerinden en belirgin olanı küresel nakliyat işlemlerinin bozuntuya uğraması, dünyadaki tüm şirketlerin bu durumdan olumsuz etkilenmesine sebebiyet vermiş olup, milyonlarca insanın gelecek dönemlerde işini kaybetme riskini meydana getirmiştir (12). İKÇÜ Tıp Fakültesi öğrencilerinden 113 kişi virüsün kolayca bulaşabilen bir hastalık olduğunu düşünürken kalan 13 kişi virüsün

kolayca bulaşabilen bir hastalık olduğunu düşünürken kalan 13 kişi virüsün bulaşmasının kolay bir durum olmadığını düşünmektedir. Koronavirüs ailesi dış ortam koşullarında canlılığını sürdürme eğiliminde değildir. Ortamın nem ve sıcaklığından ortamın dokusunun şekline kadar virüsün dayanıklılık sürecini etkileyen birçok faktör bulunmaktadır. Cansız yüzeylerdeki aktiflik süresi çeşitli araştırmalar tarafından değerlendirilmiş olup dış ortam koşullarında canlılığını saatler içerisinde kaybettiği ortaya konmuştur. COVID-19'un dış ortamdaki aktivitesinin ve bulaşıcılığının sadece temas süresi ile değil, temas yüzeyinin özellikleri ile de bağdaştığı da unutulmamalıdır (1,2).

İKÇÜ Tıp Fakültesi öğrencilerine uygulanan ölçekte bulunan "Virüs kargo veya alışveriş ürünleri aracılığıyla bulaşabilir." maddesine verilen cevaplar incelendiğinde 126 kişiden 55'i virüsün bahsedilen şekilde bulaşabileceğine inanırken 30 kişi kısmen katıldığını belirtmekte, 41 kişinin ise böyle bir durumun gerçekliğine inanmadığı görülmektedir. Yapılan bir araştırmada, COVID-19'un metal, cam, plastik yüzeylerde 9 güne kadar aktivitesini sürdürebildiği belirtilmiştir (13). Benzer bir konuda yapılan başka bir araştırmada ise COVID-19'un karton yüzeyde 24 saate kadar, plastik ve paslanmaz çelik üzerinde 72 saate kadar aktivitesini devam ettirebildiği belirtilmiştir (14). Bu durumda kargoyu teslim eden kişinin belirlenen pandemi kurallarına uyması şartıyla kargo ürünlerinden virüs bulaşma ihtimali oldukça düşük olduğu düşünülmektedir. Rağmen marketlerde satılan alışveriş ürünlerinde insanların ürünleri ellerine alma şekliyle temasa geçmesi sebebiyle bu durumun daha riskli olduğu düşünülmektedir. Yamaguchi ve ark. çalışmasında insanların COVID-19 salgınına yönelik algı ve tutumlarının psikososyal sorunlar ile ilişkisinin tartışılmaz olduğu ortaya konulmuştur (6).

SONUÇ

COVID-19 salgını uzun zamandan beri küresel boyutta etkisini devam ettiren, psikolojik açıdan korku ve endişeye sebep olan etkileri ve sonuçları ile ilgili algıları kişiler arasında farklılık gösteren bir salgındır. İKÇÜ Tıp Fakültesi öğrencilerinin yüksek bilinç düzeyine ve risk algısına sahip oldukları görülmektedir. Tıp Fakültesi öğrencilerinin gelecekte toplum ile olan etkileşimlerinde çevrelerindeki bireylerin de bilinç düzeylerini yükseltmeleri beklenmektedir. Bu sonuçların gelecekte yapılacak araştırmalara katkıda bulunması öngörülmektedir.

KAYNAKLAR

1. T.C. Sağlık Bakanlığı, Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü. COVID-19 (SARS-CoV-2 Enfeksiyonu) Rehberi [Internet]. [Kaynak 6 Mayıs 2022]. Erişim linki: <https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/depo/>

rehberler/COVID-19_Rehberi.pdf?type=file

2. TTB COVID-19 Pandemisi 4. Ay Değerlendirme Raporu | TTB [Internet]. [Kaynak 06 Mayıs 2020]. Erişim linki: https://www.ttb.org.tr/yayin_goster.php?Guid=97fd6bfa-c287-11ea-9489-8d3047d5562f

3. Mathieu E, Ritchie H, Rodés-Guirao L, et al "Coronavirus Pandemic (COVID-19)". Published online at OurWorldInData.org. (2020) Retrieved from: <https://ourworldindata.org/coronavirus> [Online Resource]

4. Geniş B, Gürhan N, Koç M, Geniş Ç, Şirin B, Çırakoğlu OC, Coşar B. COVID-19 Pandemisine İlişkin Algı ve Tutum Ölçeklerinin Geliştirilmesi. *Pearson Journal of Social Sciences and Humanities* 2020; 7: 306-328. doi: 10.46872/pj.127.

5. Chen S, Bonanno GA. Psychological adjustment during the global outbreak of COVID-19: a resilience perspective. *Psychol. Trauma: Theory Res. Pract. Policy.* 2020;12(S1):51-54.

6. Yamaguchi K, Takebayashi Y, Miyamae M, Komazawa A, Yokoyama C, Ito M. Role of focusing on the positive side during COVID-19 outbreak: mental health perspective from positive psychology. *Psychol. Trauma: Theory Res. Pract. Policy* 2020;12(S1):49-50. doi: 10.1037/tra0000807

7. Hoşgör H, Aközlü Z. Sağlık programlarında öğrenim gören öğrencilerin COVID-19'a dair bilgi, önlemlere uyum ve risk algısı düzeylerinin sosyo-demografik özellikler açısından incelenmesi. *Uluslararası Sağlık Yönetimi ve Stratejileri Araştırma Dergisi.* 2021;7(1):181-192.

8. Li JB, Yang A, Dou K, Wang LX, Zhang MC, Lin XQ. (2020). Chinese public's knowledge, perceived severity, and perceived controllability of the COVID-19 and their associations with emotional and behavioural reactions, social participation and precautionary behaviour: A national survey. *BMC Public Health.* 2020;20(1):1589. doi: 10.1186/s12889-020-09695-1

9. Jones JH, Salathé M. Early assessment of anxiety and behavioural response to novel swine-origin influenza A(H1N1). *PLoS ONE.* 2009;4(12):e8032. doi:10.1371/journal.pone.0008032

10. World Health Organization. Novel Coronavirus Situation Report-2. 22 January 2020 | WHO [Internet]. [Cited:08 Mayıs 2022]. Available from: <https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/situation-reports/20200122-sitrep-2-2019-ncov.pdf>

11. Centers for Disease Control and Prevention. Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) How to Protect Yourself and Others | CDC [Internet]. [Cited:06 Mayıs 2022]. Available from: <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/prevent-getting-sick/prevention.html>

12. Cinel EA. COVID-19'un Küresel Makroekonomik Etkileri ve Beklentiler. *Politik Ekonomik Kuram.* 2020;4(1):124-140. doi: 10.30586/pek.748538

13. Kampf G, Todt G, Pfaender S, Steinmann E. Persistence of coronaviruses on inanimate surfaces and their inactivation with biocidal agents. *J Hosp Infect.* 2020;104(3):246-251. doi: 10.1016/j.jhin.2020.01.022

14. van Doremalen N, Bushmaker T, Morris DH, et al. Aerosol and Surface Stability of SARS-CoV-2 as Compared with SARS-CoV-1. *N Engl J Med.* 2020;382(16):1564-1567. doi: 10.1056/NEJMc2004973

Tablo 1: Tanımlayıcı Özellikler

Değişkenler	İstatistikler
Yaş, (yıl) <i>M (IQR)</i>	20 (2)
Cinsiyet, n (%) Kadın Erkek	51 (40,5) 75 (59,5)
Dönem, n (%) 1 2 3 4 5	55 (43,7) 17 (13,5) 46 (36,5) 7 (5,60) 1 (0,80)
COVID-19 geçirdiniz mi? n (%) Evet Hayır	19 (15,1) 107 (84,9)
Yakınız COVID-19 geçirdi mi? n (%) Evet Hayır	93 (73,8) 33 (26,2)
Yaşadığı Yer, n (%) Apartman dairesi Müstakil ev Yurt	85 (67,5) 6 (4,8) 35 (27,8)
Yaşadığı Ortam, n (%) Aile ile Arkadaşlar ile Tek başına	41 (32,5) 59 (46,8) 26 (20,6)
Alkol Kullanma Durumu, n (%) Alkol almam Nadiren Günde 1 kadeh Haftada 1 kadeh	55 (43,7) 44 (34,9) 1 (0,8) 26 (20,6)
Kronik Hastalık, n (%) Bronşial astım Astım-Diyabet-Hipertansiyon Diyabet Obezite	4 (3,20) 1 (0,80) 1 (0,80) 1 (0,80)
Sigara Kullanma Durumu, n (%) Kullanmam Nadiren Haftada 1 paket Günde 1 paket Günde 1 paketten fazla	90 (71,4) 12 (9,50) 9 (7,10) 13 (10,3) 2 (1,60)

M: Medyan IQR: Çeyrekler arası açıklık; n: Sayı; %: Yüzdeler

Tablo 2: COVID-19 Algısı Ölçeğinin Demografik Özelliklere Göre Karşılaştırılması

	Tehlikelilik Puanı			Bulaştırıcılık Puanı			Total Algı Puanı		
	<i>M</i> (<i>IQR</i>)	Test istatistiği	<i>p</i>	<i>M</i> (<i>IQR</i>)	Test istatistiği	<i>p</i>	<i>M</i> (<i>IQR</i>)	Test istatistiği	<i>p</i>
Cinsiyet									
Kadın	13 (3)	Z=1,13	0,258	16 (2)	Z=0,26	0,789	28 (5)	Z=0,27	0,780
Erkek	12 (3)			16 (4)			29 (6)		
COVID-19 geçirdiniz mi?									
Evet	11 (4)	Z=1,67	0,094	16 (6)	Z=0,45	0,653	27 (8)	Z=1,22	0,221
Hayır	12 (3)			16 (4)			29 (6)		
Yakınız COVID-19 geçirdi mi?									
Evet	12 (3)	Z=0,50	0,614	16 (4,50)	Z=0,44	0,655	29 (6)	U=0,53	0,593
Hayır	12 (3)			16 (3)			27 (6,50)		
Yaşadığı Yer									
Apartman dairesi	13 (4) ^a	H=6,10	0,047	16 (3,50)	H=0,85	0,652	29 (5)	H=3,93	0,140
Müstakil ev	11,5 (4,25) ^a			16 (2,75)			27,5 (7)		
Yurt	12 (2) ^b			16 (4)			27 (5)		
Yaşadığı Ortam									
Aile ile	13 (4,50)	H=1,97	0,373	16 (3)	H=2,61	0,271	29 (6)	H=1,98	0,371
Arkadaşlar ile	12 (3)			16 (4)			27 (6)		
Tek başına	13 (4)			15,5 (5)			29 (5,50)		
Alkol Kullanma Durumu									
Alkol almam	13 (3)	H=2,30	0,512	16 (3)	H=2,11	0,550	29 (5)	H=1,865	0,601
Nadiren	13 (4)			16 (4,75)			29 (6)		
Günde 1 kadeh	-			-			-		
Haftada 1 kadeh	12 (3)			15 (4,50)			27 (6)		
Sigara Kullanma Durumu									
Kullanmam	12 (3)	H=3,46	0,483	16 (3,25)	H=5,77	0,216	29 (6)	H=4,50	0,342
Nadiren	12 (4,25)			16,5 (2,50)			29 (4,75)		
Haftada 1 paket	12 (2,50)			15 (6)			26 (6,50)		
Günde 1 paket	14 (3)			17 (6)			30 (10)		
Günde 1 paketten fazla	13 (-)			18,5 (-)			31,5 (-)		

$p < 0,05$; Kruskal-Wallis test (*H*); Mann-Whitney U testi (*Z*); a ve b üst simgeleri gruplar arası farklılığı göstermektedir.

Tablo 3: Tehlikelilik, Bulaştırıcılık ve Total Algı puanları arasındaki ilişkinin incelenmesi

		Yaş	Tehlikelilik Puanı	Bulaştırıcılık Puanı
Tehlikelilik Puanı	r	0,118		
	p	0,190		
Bulaştırıcılık Puanı	r	0,033	0,489**	
	p	0,716	<0,001	
Total Algı Puanı	r	0,065	0,817**	0,893**
	p	0,470	<0,001	<0,001

r: Spearman sıra korelasyon katsayısı